

EDINOST

Glasi slovenskega političnega društva za Primorsko

SV odloži se moč.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročništvo, reklamacije in inserate prejema Opravištvu, via Terrente, «Nova tiskarna».

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu «via Terrente» «Nuova Tipografia»; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznana in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Evropska politika.

Kadar koli smo doslej in uže večkrat govorili o zunanji politiki, vsakokrat smo poudarjali, da na zvezo Avstrije in Nemčije z Italijo ne držimo prav nič, in da ta zveza je le od denes do jutri; posebno smo od nekdanj zanimali zanesljivost, korist in potrebo zveze naše države z Italijo. Mi smo bili od nekdanj poudarjali, da Italija ni in ne more biti zanesljiva zaveznica Avstrije, in ako se je v nekaterih diplomatskih avstrijskih in tudi tržaških viših krogih v enomer delalo za prijateljstvo z Italijo, češ, da se s tem najboljšje pobija Iredentstvo, bila je to povsem napačna politika, ker Iredenti nasproti je potrebna le močna roka, močna Avstrija, naslanjajoča se na zadovoljna svoja ljudstva, ali zveza z Italijo je še celo Iredentistom ugajala, kajti poznati je treba pred vsem značaj italijanskega ljudstva, in po tem še le delati svoje račune.

Italijan ne bode nikoli prijatelj Avstriji in vse dvorjenje v tem obziru je le hlimba; z Italijo bodimo sicer prijatelji, toda le od daleč. Da sloni naša sodba na pravem temelju, to kažejo baš zadnji dogodki. Italija je v zadnjem času brez mnogo popravljanja posedla se svojo vojsko turška, oziroma egiptovska tla, in s tem ustvarila precedens, ki mora po vsem svetu napraviti veliko zmešnjav. Kakor se pa vidi, zvezala se je Italija tesno z Anglijo in s tem močno prekrizala račune Bismarkove, ki uže od nekdanj merijo na to, da bi se Angležem spodrinola tla za svetovni monopol v gospodarskem obziru. Mej drugim je Bismark tudi zato sklopil zvezo z Avstrijo in Rusijo in posebno v zadnjem času iskal približanja Francoskej.

Ali zadnja se drži rezervirano in ne kaže nobene volje, da bi se pajdašila z Nemško, temveč pa je videti, kakor da bi se hotela tudi ona približati Italijansko-Angleškej zvezi in to z namenom, da je Angleška ne moti v Aziji in morda so načrti teh treh velevlasti celo tako obširni, da se bodo vršili v Aziji in Afriki jako važni dogodki prisvojitve novih dežel. Ta zveza pa je po vsem soditi v prvej vrsti naperjena proti musulmanskem svetu, ali mogoče tudi proti nemški kolonijalni politiki. Kakor iz tega razvidno, dobila je vsa zunanja politika kar naglo ves nov obraz, ali pri vsem tem se posebno kaže italijanska politika osvojevanja po vsakej ceni, kajti mogoče je, da Italija denes hrbet obrne svojem največjemu dobrotniku Bismarku, kakor je v svojem času (l. 1870) pustila na cedilu prve svoje dobrotnike Francoze. Nemoralnost politike se gotovo najbolj kaže v postopanju Italije od njenega rojstva pa do denes.

Taka je italijanska tradicionalna politika, ki bode gotovo še kdaj križala tudi avstrijsko politiko na Balkanu, kar se kaže posebno v italijanskih agitacijah v Albaniji. Uže denes se more torej trditi, da obstojele še zveza treh severnih cesarstev brez Italije in da tej zvezi nasproti stoji najvažnejše pomorske velevlasti. Dočakali smo torej in v kratkem času to, kar je mogel videti vsak količkaj zrel politik: nezanesljivost italijanske zveze. To pa je uprav avstrijskim državnikom migljaj, da se je treba južnega sosedu spletke vedno bati in da je treba tukaj Iredentizem z vso silo zatirati, ali vse to le z naravnimi sredstvi, katere ima Avstrija v svojih Slovanih, ne pa z božkanjem Italijanov sploh in s tem, da se tuk. Italijanom mirno pripuščajo, da Slovane se silo italijančijo, kakor smo se žalibog zadnje dni prepričali iz besed naučnega ministra. Stvar je jasna, proti Italiji je treba graditi živ jez, in kedor je proti temu, dela vedoma ali nevedoma v škodo naše velike domovine. Pred Italijo ra oprezi!

Politični pregled.

Notranje dežele.

V seji poslanskega zbora 13. t. m. se je najprej razdelil načrt zakona, glede podpore iz državnih sredstev v letu 1885 po elementarnih dogodkih poškodovanega prebivalstva na doljem Avstrijskem, Moravskem in Sleskem. Zahtevani kredit znaša 23.000 gld. za doljenje Avstrijsko, 10.000 goldinar. za Moravsko, in 3000 za Slesko, kateri zneski so namenjeni za podpore. Poslanec Rieger interpelira, kaj misli storiti vlada, da se ubranijo hud! nastopki pri propadajočih cukrarnicah, posebno, ali dovoli, da se bodo plačevali davki v poznejših odlokih. Graf Taaffe odgovarja na Bärnsfeldovo interpelacijo, glede uvažanja živine iz Bosne in pravi, da vlada zaradi tega ni storila in tudi ne stori nobene naredbi, ker je v Bosni uže pred dvema letoma goveja kuga nehala. Predloga o zavarovanju za primerljaj boleznem se je v prvem čitanju izročila obrtniški odelku. Nato zagovarja finančni minister novoelo pristojbinah. On sicer priznava, da imajo poslanci težavno stanje, ker se imajo naložiti prebivalstvu večja bremena, ali poslanci imajo tudi dolžnost državne interese varovati. Minister prosi, naj zbornica prestopi v podrobno razpravo in zakon sprejme, če le mogoče, brez promembe. Poslanec Russ je podal ta le predlog: Načrt zakona naj se odseku vrne, da se zmanjšajo ostroti, ki zadevajo uže tako preobremenjenega zemljiškega posestnika in obrtnika, temu nasproti naj se pa borsna opravila mnogo bolj obdačijo. Potem se je končala generalna razprava in pri glasovanju po imenih sklenol prestop v podrobno razpravo z 160 glasovi proti 136. Prva prihodnja seja bo jutri.

Proračunski odelk je končal posvetovanje o proračunu za leto 1885.

Pravosodni odelk se je soglasno izrekel za to, naj se obrestni znižajo od šest na pet od sto.

Obrtniški odelk je dovršil posvetovanje o zakonu glede zavarovanja v primerljajih ponesrečenja.

Odelk za vredbo rek v Galiciji je sklenil z 14 glasovi proti 8 prestop v podrobno razpravo. Za poročevalca je bil izvoljen poslanec Sochor. Poslanec Russ je napovedal resolucijo kakor predlog manjšine.

Graf Taaffe je 15. t. m. obhajal srebrno peroko, prišel mu je čestitat sam cesar, ki se je dal časa pri njem mudil. Čestitali smo mu potem tudi nadvojvodje Karol Ljudevit, Ljudevit Viktor in Albreht.

Moric pl. Kaiserfeld je 14. t. m. na svojem posestvu na Štajerskem umrl. On je bil rojen Slovenec-Blagotinščak, a bil eden prvih pristaev in voditeljev Slovencev nasprotne stranke. Dvakrat je bil načelnik poslanske zbornice in dolgo časa deželni glavar na Štajerskem. On je iznašel imenitne svinčene podplate, kateri se pa niso potrdili ter so prišli uže zelo iz rabe.

V ogerskej poslanski zbornici je bila te dni na dnevnem redu predloga o predrukačbi gosposke zbornice. Mnogo poslancev se je upiralo zoper vladin načrt; poslanec Hermann je zahteval, naj se gosposka zbornica popolnem odpravi. Minister Tisza pa je naglašal, da se bode prizadeval za to, da se vladin načrt v glavnih potezah brez promembe sprejme, i naj se promembe prepusté gosposkej zbornici.

Vnanje dežele.

Črnogorski knez je izdal agrarni zakon, po katerem si nobeden ne sme več ozemlja pridobiti, nego 20 oralov. To je storil zaradi tega, da se v deželi ne izcimijo veleposestniki, kar ne bi se ujemalo z demokratičnim duhom dežele.

Bolgarsko sobranje je bilo 13. t. m. zaključeno s prestolnim govorom.

Italija se v Afriki uže zelo šopiri. Masavah so Italijani te dni zasedli in egiptovsko posadko odgnali, pa uže poročajo od tam širokoustno, da so se razmere tam uže zboljšale! Kakor bi to bilo v par dneh mogoče. 22. t. m. se v Napolji vkrcalo uže tretja ekspedicija, 1400 mož, da pomnoži posadko v Masavahi. A Italija se je menda prenaglila; misleč, da se prikupi Angležem, začela je brez preudarka rojiti po Afriki; a tem pa je zgubila zaupanje pri vseh evropskih velevlastih, i na vse zadnje je še angleška vlada izrekla, da v Afriki ne potrebuje pomoči od Italije, ampak da ima uže sama toliko moči, da brez Italije svoj namen izvrši. Tako je ostala Italija na cedilu, zgubila vse zaveznike in utegne se zgoditi, da pri prvej priliki vržejo Italijanske vojake iz zasedenih mest.

Iz Sudana poroča Wolseley 10. t. m. o velikej zmagi, kolona generala Earle je po peturnem boju z naskokom vzela vse utrdbe sovražnikove ter zaplenola deset praporov. S tem je pot v Berber odprta; sovražnik ima veliko zgubo; skoraj vsi njegovi vodje so mrtvi. Angleži imajo 12 mrtvih, mej katerimi je tudi general Earle. Angleži se pomikajo dalje po Nilu. — Na bojišču so našli tudi prepis necega pisma, katero je pisal berberski guverner kerbekanskemu, kateremu poslednjemu poročala je prejel pismo od Mahdija, da je Mahdi Kartum vzel 26. januarja, da je bil Gordon ubit i njegovi parniki in ladije zaplenjeni.

Wolseley je 15. t. m. v London poročil, da mu je nek samovidec povedal, da je bil Gordon 26. januarja ustreljen, ko je šel v avstrijsko ogerski konzulat, avstrijsko-ogerski konzul pa je bil v svojem stanovanju umorjen, in grški konzul ujet.

Angleška vlada zgradi železnico iz Suakima v Berber; dotična dela se imajo brez odloga pričeti.

S francosko-kitajskega bojišča poroča general Briere 9. t. m. da je po nekaterih manjših bojih Kitajce odpodil do Tanoja ter z svojo vojsko se dalje pomaknol. 13. t. m. pa poroča ta general, da stoji uže 16 kilometrov od Langsona in da je Kitajce z vseh hribov odgnal.

Briere poroča 13. t. m. iz Langsona: Danes opoludne je bil na trdnjavi v Langsonu razvit francoski prapor. Po trdem boju to noč je bila kitajska vojska osem kilometrov od Langsona razpršena.

DOPISI.

Iz Bazovice, 11. februvarja. — (Pevska društva v okolici in njih nasprotniki). — Dragi čitatelji, zopet vam imam poročati o delovanju na narodnem polju v tržaški okolici. Nekateri trmeži pa se temu na vso moč ustavljajo. Tako se godi v nekaterih vaseh, posebno tam, kder se snujejo prav zdaj močna »pevska društva«, tako na primer v Skednji, pri sv. Ivanu in v Rojanu. Pred nekoliko dnevi se je ustanovljalo novo »pevsko društvo« v Lonjerju in se je izbral za to uže poseben odbor, ali tudi tukaj so ga prav oni, koji bi morali prvi k društvu pristopiti in na to delati, da bi se društvu dala dobra podloga, prav ti so ga zatirali in še one, koji so k društvu pristopili, odgovarjali in jim govorili, do iz tega ne bo nič. Prav take nevoščljivce imamo tudi v Skednji in v Rojanu, ki pevce še odvrtačo od društva, namesti da bi ga jim priporočali; ali morebiti mislijo ti gospodje, da bi s tem svojo čast zgubili, ako bi se osnovalo posebno pevsko društvo? Zal, da so se tudi nekateri pevci udali nevoščljivim trmoglavcem. Vsaj oni bi morali čutiti, da je treba le s združenimi močmi delovati, ako hočemo kaj doseči. Vsa čast pa vrlemu pevskemu društvu »Zora« na Vrdeh, kojemu je prav zdaj pri njegovem ustanovljenju naš sovražnik največ zabavjal, ali pri vsem tem je to društvo še bolj krepko delovalo, kar je pokazalo na svojej prvej veselici, katero je to mlado društvo priredilo dne 1. t. m. v dvorani vrta Rosetti in potem v soboto 7. t. m. na velikem plesu delavskega podpornega društva v gledišču Fenice. Pri plesu so sodelovala tudi Skedensko, Rojansko in Tržaška pevška društva; ali v takem številu ne, kakor je bilo društvo »Zora« z svojim ženskim odelkom, in sicer v krasnih narodnih nošah. Njih petje me je ganolo do solz. Pevci se niso utrudili, peli so neprenehoma kot slavci. Le tako naprej, vrla »Zora«, in zmaga mora biti naša, ker po zori nam gotovo milo sonce prisije, in pride čas, ko tudi na naše domovine krilo prisije solnce milo. Onim pa, ki našim okoličanom društva zatirajo, večna sramota, če so tudi Slovenci, a niso vredni tega imena.

Tudi pri nas v Bazovici smo si v minolem poletju ustanovili »čitalnico«, ali žali Bog! zaradi nemarnosti in naših nasprotnikov zdaj slabo napreduje. Uzrok je temu tudi sedanji prepri zaradi cerkvenega orgljanja.

Nadejamo pa se, da se v kratkem zopet združimo in oživimo, kakor smo poprej bili. Saj smeti, koje so nam oči prašile, pomela nam je burja pred nekim časom iz naše vasi, in zdaj bomo lanko bolj mirno zopet narodne pesmi prepri v ali čitalnico k novemu življenju budili. Dopis

iz Gropade, št. 11. v »Edinosti«, priporoča, da bi se tukaj napravilo zopet pevsko društvo, koje bi morali pristopiti Gropajci in Padričani. To bi res lepo bilo, in bi se tudi lahko zgodilo, ali prav oni, ki bi se morali za to oglašiti, vedno molče in na druge posel vale. Vi, ki ste prvaki narodnjaki, saj vam srce za narod bije, vi se morate za take reči potezati in si društvo ustanoviti, potem pa še le druge bolj proste kmetske može in mladeniče k društvu privabiti. — Tedaj Bazovčani, Gropajci in Padričarji! združimo se, in osnujmo si pevsko društvo in obudimo zopet našo ubogo čitalnico, posnemajmo vrlo Verdelsko »Zoro«, katera pri vsem nasprotovanju tako vrlo napreduje in povzdiguje glas domovini v slavo, ter dela čast ne le sebi, temuč vsej našej okolici. Zatorej vsklík: nem iz dva srca: žive! »Zora«! — V ponedeljek 9. t. m. je prišel v Bazovico oddelek društva »Zora«, mi smo Zoraše veselo sprejeli in pri dobrih kapljici tudi parkrat skupaj zapeli in marsikaj se pogovorili. Naj bolj pa se nam je dopal krasni govor g. Negode, kojega je govoril na slavnostnem koncertu »Zora« 1. t. m., moral ga je tukaj na očeh želje ponoviti. Govornik je nam tako v srce segel, da se je marsi komu solza utrnola. Na našo željo so nam Zoraši dali besedo, da priredi v kratkem »Zora« izlet v Bazovico. Mi Bazovčani jih z veseljem sprejememo, ter se nadejamo, da po Zorovem izletu tudi tukaj zasije narodno solnce in da žarek od »Zora« marsikomu um razvedri in srce spokori.

Predno pa se to zgodi, opominjam še enkrat naše narodnjake, ne le Bazovčane, temuč tudi bližnje Padričarje in Gropajce, da se v kratkem zopet snidemo in za sprejem »Zora« tudi pri nas nekoliko petje obudimo, da se bomo s krepkimi glasovi pozdravljali z našimi brati in sicer tako, da nam bodo naši kamnati slovanški hribovi odmevali!

Da pa se vse to izpolni, obračam se najprej na naše prvake in bolj omikane gospode, da hitro k delu pristopijo, ker lahko kaj naredijo, ako le hočejo. Tedaj na delo, rojaci! Usmilite se našega ubozelega naroda, da ne bode več tako teptan, da se ne bodo nam naši nasprotniki posmevali, ako terjamo svoje svete pravice.

Ako bomo skupno terjali in zahtevali, ne bodo mogli »cikorjaši« do nas, ampak bali se nas bodo tako, da vse svojo robo od sebe pomenejo in zbeže od nas v velikem strahu. Naša sveta dolžnost je, da se vsi pobratimo, in da smo vsi za enega in eden za vse. Da pa to dosežemo, moramo v prvi vrsti si ustanoviti društvo, koje bi sejalo omiko in budilo narodni čut mej nami, in bi nas vezalo k skupnemu delovanju. Upam, da te moje besede ne bodo bob ob steno! Sedaj na delo, skrajni je čas, geslo naš: naj bode: »Edinost«, »Mir« in »Ljubezen« naj vlada mej nami in vsemi narodi! Buditelj.

Iz Dutovljanske občine, 10. svečana. — Veselica našega narodnega kmetijskega društva dne 8. svečana v dvorani g. A. Stoka se je jako izvrstno vršila, iz mnogih krajev je prišlo mnogo ljudstva, iz Sežane je prišlo več odličnjakov, mej njimi tudi naš vrli deželni poslanec g. R. Mahoričič.

Posebno zanimiv je bil govor g. učitelja A. Kosovela v kmetijskem obziru. Tudi petje, domača godba s pomočjo družih godcev, vse je bilo kaj izvrstno, vsa čast in hvala gre tedaj g. A. Stoku in g. učitelju A. Kosovelu, ki sta se mnogo trudila za napravo veselice in za povzdigo društva.

Napredovalo je tudi društvo v finančnih zadevah jako dobro, ker je imelo izvrstnega denarničarja g. J. Zlobca, ki pa se je, žal Bog, zdaj društvu odpovedal zaradi neke osebe, ki ga je o priiki veselice javno napala. Vse društvo obžaluje njegov odstop, ker je za društvo mnogo žrtvoval.

Oseha pa, ki ga je napala, ne išče družega, nego prilike, da bi prepri povzročil, skušala je tudi društvo podreti, a tu jej je izpodletelo. Bog daj bebem pameti!

Iz Brega, 10. februarja. — Naprej zastava Slave! Pravemu rodoljubu srce od veselja poskakuje, ko vidi koliko se je čitalnic — teh velevažnih in prekoristnih društev v probujo in napredok našega milega naroda, po taboru v Dolini l. 1878. v koperskem okraju ustanovilo, še bolj pa človeka veseli ko vidi, kako ti narodni hramovi v delovanju in napredku tekmujejo. Tu vidiš čest. duhovščino, župane, učitelje in druge rodoljube, katerim srce za narod gorko bije, družiti bratsko svoje moči v prirejenje zabavno — koristnih večerov. Zdjaj je taka veselica v Dolini, zdaj v Dekani, pa zopet v Kubedu in zopet v Dolini.

Rad bi popisal prelepo veselico v Dekani, a vem, da to stori spretnejše in sposobnije pero. Nekaj pa vendar ne morem zamolčati. V Dekanski nadžupaniji se učitelji v delovanju za narod svoj družijo ter drug drugemu pomagajo zdaj pri tej,

zdaj pri onej veselici. Tako je pravi Živel!

Poglejmo v Dolino. Tu se delajo pridno priprave ter diletantje urno v svojih zadahih vadijo za veselico, koje priredi čitalnica v Dolini dne 15. t. m. Ta veselica utegne biti, po pripravah sodeč, jedna najlepših, kar jih je čitalnica priredila.

Kakoršne ugodne nastopke pa je imel tabor v Dolini, takošne, upati je, imel bi nižje v Istri, zatorej vsklík: polit. društvu Edinost: Naprej zastava Slave!

Iz Gorice, 12. svečana. — (Slavnost v spomin Valentinu Vodniku). V današnji št. cenjene »Edinosti«, sem pričakoval, da spretnejša roka popiše slavnost v spomin V. Vodniku, katero je priredilo naše vrlo »slov. bralno podporno društvo«, a v dobil sem le majno notico, katera pa ne zadostuje za tako slavnost, ampak ta slavnost je vredna, da se tudi čitateljem »Edinosti« obširnejši popiše, kajti take slavnosti ni naše društvo še imelo, in sploh tudi vsa druga na Goriškem ne. Ako se le to pomisli, da je slavnost posetilo okoli 700 raznega občinstva vseh stanov; od najvišega gospoda do nižega rokodelca, česar se jaz še nespominjam. Zdjaj pa le k stvari.

Velika Dreherjeva dvorana, kder se je vršila slavnost, bila je krasno odlična z jako lepim odrom v narodnih barvah. Po stenah so visele lepe podobe in sicer: podoba presvet. cesarja, njegove družine, cesarjeviča Rudolfa in princ. Štefanije, dr. Bleiweisa, dr. Lavriča, Preširna. Podoba V. Vodnika pa je visela nad odrom v lepem vencu. Zraven teh podob so bila tudi lepa zrcala in vse to je bilo zastavami jako lepo okrašeno in razvitljeno.

Ob 8. uri je bila velika dvorana in tudi drugi stranski prostori uže prenapolnjeni slov. občinstva, vzdigne se zavesa, in vojaška godba 28 mož začne svirati »Graničarje« na veliko zadovoljnost slav. občinstva. Pri drugej točki nastopi pevski zbor iz domačih in Šentpeterskih pevcev (iz samih društvenikov), ki so peli V. Vodniku v spomin prav dobro. Pri tretjeji točki nastopi predsednik veselice odseka g. K., ki je govoril o V. Vodniku. Gospoda govornika, ki ima uže tako nardarjeni govorniški duh, poslušalo je občinstvo pazljivo in prav rado in žel je veliko hvalo in ploskanje. Pri četrteji točki nastopi zopet možki zbor, ki je pel »Hrvatic« tako ubrano in taktno, da so morali pevci to pesem na splošno željo poslušalcev ponoviti. Pri peteji točki nastopi (mislim prvič) godična J. F., ki je deklamovala V. Vodniku v spomin. Tudi ta je pokazala svojo spretno moč; kar stermelo je občinstvo, kako je ta godična navdušeno, čisto in krepko deklamovala, da je bilo veselje jo poslušati. Bog nam jo ohrani še mnoga leta sebi in našemu društvu v korist. Na to pa pride igra »Kateri bo«. Predno pa se je pričela igra in so se igralci pripravljali, ponudil se je neki gospod N. N. z svojim majhnim sinčkom, da bi rad na odru na citre zaigral, kar mu je odbor dovolil; in res, to je bilo za poslušalce kaj nepričakovanega pa interesantnega. Ta gospod se je pokazal pravega mojstra na citre, tako da je moral na občno željo poslušalcev še en komad zaigrati. Hvala mu! No! zdaj pa igra, to je bilo za naše društvenike nekaj novega, ker stavim, da skoraj polovica naših društvenikov ni še slišala predstavljati v slov. nobene igre. To igro je predstavljalo 6 možkih in ena gospodičina in sicer kot novinec, prav dobro.

Da ne bodem vsakega posebe ime-noval in hvallil, ker bi vzelo preveč prostora, moram odkritosrčno reči, da je vsak svojo nalogo dobro izvršil, tako, da je občinstvo bilo prav zadovoljno, in ker je uže igra sama od sebi smešna, zato so poslušalci od veselja kar poskakovali. Zato pa so predstavljali želi tudi veliko pohvalo tako, da so se po dokončaneji igri morali zopet na oder prikazati.

Pri sedmeji točki je bilo srečkanje 16. raznovrstnih elegantnih dobitkov. Zadnjo točko sporeda svirala je godba »četrorko« prav izvrstno, na to pa se je začel rajsko vesel ples. Le škoda, da so bili za ta večer prostori pretesni, če se pomisli, da je plesalo okoli sto parov, pa še več bi jih bilo, pa kakor sem uže rekel, ni bilo prostora.

Tako smo zjutraj končali prelepo slavnost, s katero mora naše društvo biti zadovoljno ne le samo radi časti in ponosa, da more tukaj v vršenovem gnjezdu take veselice napravljati, temuč s takimi veseliciami si društvo tudi v gmotnem obziru pripomore, kajti slavnost je zraven napredka donesla društvu oko 70 gl. čistejšega dohodka. Le tako naprej, in zmaga bo naša. Rodoljub.

(Nadaljevanje in konec dopisa Iz Planine).

Predloži bi bilo vse natančno na dalje popisovati. Še marsikoga stvarca je iz nedolžnega zavilka »pokukala« — in vselej radost provzročila. Bilo je nad 100 dobitkov.

Gotovo pa je bil najlepši pomen tej šali, da uboga deca tukajšne trirazrednice dobi 47 gl. 14 kr. Posebna čast tedaj vrlim činiteljem tega blagega podjetja!

Tako mora človek, kadar je vesel in zadovoljen, tudi na uboge misliti, ter jim tudi kaj radosti privoščiti. Preblagi namen! a preverjen sem, da v tem predpustu malo kde posneman. Vam, mogočnim jezikom, pa tudi v izgled in svarilo: Bolite hvaležni! — ne ošabni! Tudi »škrac« skrbi za blagostanje vaših otrok, morebiti še več, nego vi sami; — akopram mu pri vsakej priliki v zahvalo psovke delite in bi vam moral potem, ko vas rabi, vsako delo vsaj 10 krat preplačati.

Bodite vsaj previdni, vsaj nema »škrac« nobenega dobička, ako vašo neollikano od vas zanemarjeno deca — razveseli! To vendar ni njega dolžnost! Tedaj še enkrat: Tisti »predolgi kos mesa« za zobe.

Nabrana svota je za Planinske razmere »velikanska«. Še mnogokrat nemajo celo v mestih jednakega vspeha!

Sedaj se pa prične zopet ples, in ravdovanje je bilo splošno. Brala se je vse navzočim zadovoljnost v očeh. Naposled se je videlo na prsih čvrstih plesalcev toliko »bliščobe« od nežnih rok podarjenih redov, kakor bi sonce, luna in zvezde bile iz podnebja na zemljo popadale.

No! sem ter tja je oko žarelo, »sladko« se je govorilo, dala se je tudi marsikoja beseda, koja pa ostane le beseda — a do prihodnjega predpusta se vse poravnal! Kar še ni — pa bode rekel je medved, ko je med lizal!

Umevno je tudi, da je bilo mej vsem tem petje, za koje ni trebalo nobenega programa, nobenih posebnih ur. Vsaj znate, da Slovenci se ne zbero nikdar, da bi svojej mili domovini v slavo kaj pesmic ne posvetili.

Pozabiti pa tudi ne smemo izborne, hvalevredne postrežbe čestite gospe Lavričeve, koje dobra kuha je itak povsodi znana.

Koji iz njenih rok griljaj dobi, marsikojkratov se mu bodo sline cedile, kadar bode v »imetnitnih« krajih prav drago jed plačal — a se bode prinesena mu jed po ustih valjala, kakor bi jedel »polže s cukrom« potresena.

Na rano jutro jedva smo se na dom vračali, da je nas uže kmalo veliko nebeško oko, »solnce« imenovano, na dom spremljevalo. — a pred 4. uro niti jeden ni društva zapustil.

Da bi se mnogokrat na jednaki način radovali vsklíknoj je marsikdo. Zopet se je kazala živa potreba kakega društva za Planino. Morebiti pa sedaj pojtel! To se ve zaprek, težav bode dovolj — a verujite, saj v nobenem kraju ne ide vse povoljno, in dostikrat le »dobro« po svetu trosijo, mej tem ko društvo v zadnjih zdihljajih pojema! Pravega zdravnika treba in dobrega, akopram grenkega zdravila!

Vzajemnosti Vstrajnosti Sloga! Poskuz velja! Ako potem društvo zaspi, peli mu bodemo »tihe bije« in nihče ne bode prav vedel, ali je umrlo, ali hira —, nikakor pa v skušnji osameli ne ostanimo.

Sedaj v tišem postnem času bode trdovratno človeško srce gotovo bolj naukom in pametnim prevdarkom odprto. Tedaj potrkajte še jedenkrat na vso moč!

Dozdeva se mi, da sem čestite čitatelje dovolj nadlegoval, in potrpenja jim skoraj gotovo izmankuje —, kar se tudi meni s črnim godi, a oči mi tudi uže krojgaj »zaspanec« šiva!

Se jedenkrat, javna zahvala in čast vsem činiteljem te zabave! naj si bode blagega namena, kakor tudi sijajnega plesal! Osebnost sem se poslovil nekako »španjsko«, kajti odhajajoči smo vrell skozi duri, kakor bučele kadar roje!

In še nekaj bi rad povedal »črno-rumenim«. pa prehladil sem se in kašelj me davi! — — — Na videnje! — sl. —

Domače in razne vesti.

Preč g. Iv. dr. Šust. dekan stolnega kapitola, odpotoval je prošle nedelje v Beč, da se tam udeležil biskupskim konferencam, koje se jutri prično, on je delegat presvetlega našega biskupa, koji ne more osebnost prisustvovati radi bolehnosti.

Predsedništvo pol. društva Edinost vabi vse odbornike in namestnike k prvi sejli, katera bode v nedeljo, dne 22. t. m. točno ob 11 uri dopoldne v prostorih del. polp. društva, Acquadotto št. 11. Na dnevnem redu bo volitev podpredsednika, tajnika, denarničarja in še nekaterih poverjenikov. Potem predlog zaradi velike veselice društva Edinost in še več drugih jako važnih toček.

Pastirski list. Milostljivi škof tržaški izdal je denes pastirski list poln ozblilnih premišljanj in podukov. Ker vsega ne moremo pričbiti, naj nam bode dovoljeno, da vsaj nekoliko važnejih, bolj občinih stavkov iz njega posnamemo. O

pešanji vere govori pastirski list mej drugim tako-le:

Oznanovalci svetega Evangelija res da glasno kličejo, da vera peša, da ljubezen hira, da pregreha med kristjan povzdiguje glavo, da je tedaj neobhodno potrebno s pripravnimi sredstvi tej bojezni v okom priti. Tudi sveti Oče Papež iz nepremakljive Petrovo skale povzdiguje svoj glas ter svari, da v velikej krivi nevarnosti, da je tedaj skrajna potreba, da se vsi prizadevamo in molimo za ozdravljenje bolne človeške družbe. Ali kaj koristi vse to? Posmehuje se svet takemu oblastnemu opominjevanju, in kakor nesramnica, od ktere se bere v pregovorih, grešniki si usta obrišejo ter pravijo: »Saj nismo nič hudega storili«. (Pregov. 30, 20). Rekel bi človek, da so se vrnoli časi, katere popisuje Jeremija, govorec o krivih prerokih, ki so neprenehoma klicali: Mir, Mir! a miru le bilo ni (Jer. 6, 14). Zatorej moramo vzdahnati z ravno omenjenim Jeremijem prorokom: »Strašno razdjana je dežela, a ni ga, ki bi si to k srcu vzela« (Jer. 12, 11). In da se boste prepričali, da nisem preveč rekel, vabim Vas, Predragi, da le en hip z mano premišljujete življenje, kakoršno je večjega dela današnjih kristijanov.

Potem govori o pokori in preide na sedanjo mladež ter se izrazi o njej takole:

Poglejmo odgojo mladine. Nikdar v poprejšnjih časih se ni toliko trosilo za šole in za odgojne zavode raznih imen, kakor dandanašnji, in stariši z obilno družino vedó, koliko jih stane odgoja sinov in hčer po zahtevanju sedanjih časov. Se pa res mladina boljje odgojuje, postanejo po tej odgoji ljudje boljji? O kaj še! Mnogokrat se prav nasprotno godi.

Je kde se ima iskati uzrok tej prikazni? Odgovori se, da v napačnem naptju današnje izreje in odgoje mladine. Današnji učitelji se na vso moč prizadevajo, da bi izbistrili um šolske mladine, ali zanemarija se večji del oblaženje srca; a neovržišnja resnica je, da iz srca izhajajo hude želje, uboju, tatvine, preklinjevanja. (Mat. 15, 19).

Kaj pa imamo pričakovati od mladine odgojene po sedanjih načelih, nam je pred malo dnevi povedal Kristusov Namestnik, premodri Papež Leon XIII, ki govori tako le: »Mladina, ki se ni vadila v strahu božjem, nikakor ne bode se podvrgla redu poštenega življenja, in ker ni bila nikdar vajena odreči, kolikor toliko svoji strasti, bode lahko potirana na punte in prekucije«. O zakonu govori tako-le:

Sv. Zakon je temelj družine in držav pa ženitbe se sklepajo neizrečeno lahkomišljeno in brezskrbno, ako ravno je ta sakrament velika skrivnost v Kristusu in cerkvi (Efez. 5, 32), ako ravno je zaveza nerazvezljiva, ki veže do smrti.

Te resnice so katoličanom znane, pa se le ženin in nevesta večji del voljita brez pravega posveta, brez pametnega prevdarka, in če tudi se ima z svetimi rečmi ravnati sveto, pa le vidimo, da se mladi ljudje na sv. zakon pripravljajo z neredum, grešnim življenjem, večkrat tudi z očitno pohujšljivostjo, da stopajo k altarju brez vsake pobožnosti ne misleč na svetost in važnost djanja, ktero so ravno spolniti namenjeni. Zares more se o njih reči, da ne vedó, kaj delajo (Luk. 23, 34). Ker pa slabo drevo ne more dati dobrega sadu (Mat. 7, 18) je naravno, da od takih zakonov, ki so se obhajali brez kristjanske priprave, torej brez nebeškega blagoslova, ne moremo pričakovati družnega reda, svetega življenja. Od tod nemir v družinah, od tod ljubosumnosti, razprtije, prepri, nezvestoba, ločitve med zakonskimi, in drugi joh! lejoh! Kajti vedno ostane resnica, kar je duh božji govoril po pesniku kralju: Ako gospod ne zida hiše, se zastoj trudijo, ki jo zidajo; ako Gospod ne varuje mesta, zastoj čuje kdor ga varuje« (psl. 126, 1).

Kaj porečem pa o nepotrebnih potratih in splošni zapravljivosti današnjega časa, po kat-ri sleherni hoče prekositi družega, ter si prirediti vsega lišpa, kakoršnega pri drugih vidi in opazuje. Po takem djanju razširja se mehkušnost in razuzdanost, se strašno množi siromaštvo, in tega žalostnega stanja se bodo v kratkem posluževali sovražniki krščanstva, in dosežejo svoje puklenske namere.

Konečno pobuja pastirski list k pobožnosti in dobri delom. Pastirskemu listu je dostavljen postni red, ki je enak, kakor druga leta.

Postne pridige bodo v Trstu, in sicer: v italijanskem jeziku: v stolnej cerkvi sv. Justa vsako nedeljo in v svak praznik po velikej maši, ki je ob desetih; v cerkvi Marije Device pri J-zuvitih vsak ponedeljek, vtorek, sredo, četrtek in petek ob enajstih dopoldne; pri sv. Jakobu vsako sredo in svak petek ob šestih zvečer; pri kapucnih vsako nedeljo in svak praznik o polupetih zvečer; v neuškem jeziku: v novej cerkvi sv. Antona vsako nedeljo in svak praznik o polu-tesetih dopoldne, in vsako sredo in svak petek o polupetih popoludne; v slovenskem jeziku:

v novej cerkvi sv. Antona vsako nedeljo in vsak praznik in vsak petek ob treh popoldne; pri sv. Jakobu vsako nedeljo in vsak praznik ob treh popoldne, in vsak vtorek in četrtek ob šestih zvečer.

Za obrtniškega nadzornika za Trst in Primorsko

je bil neki imenovan kemik Oskar Polley. Njegov uredski sedež bude v Trstu. Cestitamol!

Še nekaj o Cikoriji

Nek naš poročevalec bil je pustno nedeljo v pivarni nasproti Politeama Rossetti; tam je sedel k mizi, pri kateri se sedeli nekateri okoličani in okoličanke. Komaj se je začel razgovor, uže vpraša starši okoličan njemu nepoznanega poročevalca, ako mu je kaj znano o nekem društvu »Cicordia« ali »Cikorija«. Ta mu reče, da je to društvo mreža Iredentarijev, v katero bi radi lovili okoličane, potem se pa v pest smijali. — Okoličan pa na to odgovori, da je tudi on slišal kaj takega in njegova žena je pristavila, da noben okoličan ne sede na limanice temu vragu; ali okoličan je potem pristavil še to le: »Govoril sem te dni z bratom od Poldeta, s poštenim g. Alojzijem, ki je bil nekadaj poveljnik našega bataljona, a ta sam me je svaril pred svojim bratom, češ, da ne ve kaj dela, da je bil uže Garibaldi in da ne živi tako, kakor je bilo to navada v starej tržaški družini Mauroner, ki je bila vedno zvesta Avstriji in cesarskeji hiši. — Ako torej sam njegov brat tako govori, kako bi mogel potem okoličan poslušati takega moža. Nikoli in če pridejo za časa volitev ti cikorjaši okolo nas, naj gledajo, da ne staknejo, kar so uže davno zaslužili! — Naš poročevalec je okoličanom še nekatere blamaže Cikorjašev razložil in se potem od okoličanov, ki imajo posestva v Rocolu, baš tam, kder Poldo največ rogovili, prijazno poslovil. — A mi dostavljamo temu, da je pač žalostno, da se tak človek v družbi neskušenega najrudečejšega odvetnika v Trstu upa delati spletke proti Nabergoju, na katerega je ponosen vsak okoličan!

Uboji Slovinci

Kako mala so zahtevali slovenski poslanci za svoj narod, in vendar jih še za to oštevuje v mero-dajnih krogih dunajskih. Tudi »Triester Tagblatt« je prinesel nek dopis z Dunaja, kateri se spravlja na slovenske poslance v jako zaničevalnem tonu. Pri tem listu se more pač reči: »Denes božka, jutri zaničuje in grdi!

Karentena za ladije iz algerskih, tuneških, italijanskih, španskih, francoskih in indijskih luk je odpravljena, ker je koleri povsod nehala.

Novičenje za Trst in okolico. Prošnje, ki so se vložile za oproščanje od vojaščine, rešijo se 2. marcija na magistratu, nabor v letih 1865, 1864, in 1863 rojenih mladeničev bude 3. 4. 5. 6. 7. 8. marcija v dvorani mornarične vojašnice v starem Lazaretu. Vstop v to dvorano je dopuščten le naboru podvrženim, ki imajo pokazati dotično pozivnico. Tisti, ki so naboru podvrženi, pa niso dobili še pozivnice, morajo se o pravem času zanjo oglašiti v I. magistratovem oddelku. Nabor se bo tako le vršil: 1. razred (1865) od št. 1—290 vštveno 3. marcija, od št. 291 dalje 4. marcija; 2. razred (1864) št. 1—290 5. marcija in od št. 291 dalje 6. marcija; 3. razred (1863) od št. 1—350 7. in od št. 351 dalje 9. marcija.

Trije zadnji dnevi predpusta v Trstu. V nedeljo smo imeli tradicionalni korzo, nič posebnega, okolo 120 ekvipaž, malo šopkov, še manj konfetov, najlepše ekvipaže so manjkale, šeme so bile jako priproste, še slabše nego se vidijo na deželi. V ponedeljek vozi se navadno samo elita Tržaškega društva, a letos je bilo tudi te elite silno malo. — V torek je bilo nekoliko več kočij, ali maškerada bila je prav slaba brez vsacega pomena, k večjemu je za nas omena vredna demonstracija proti Cikoriji, predajali so namreč mnogi našemljeni »Cikorije« firme »Poldo e Angelo«, po pol solda zavitek, a še po tej ceni ni hotel nobeden kupiti. Kakor se vidi, tržaški korzo z vsakim letom bolj pojemlje, nekoliko je to dokaz slabših časov, več pa je dokaz, da se je svet naveličal te srednjeveške italijanske burke ter postal bolj resen. V novejšem času je na-talo vse polno zabavnih in drugih društev, tako sicer, da imajo inteligencija, kakor tudi prosti narod svoje najlepše, dostojneše zabave v svojih društvih. Kaj so bile na priliko nekadaj takozvane »kavalkine« v Trstu in kaj so denes? Nekdaj je vsa visoka gospoda obiskovala te »kavalkine«, dandanes so kavalkine torišče za lahkoživke, ki sploh ne smejo v poštna društva in pa za sensualne žide, ki si ogledujejo na pol naga trupla in s tem povzdigujejo svojo bolehalo fantazijo. Vse, kar je više izobraženo, posebno mej ženstvom se odteguje dandenes takim propalnim veselicam. Prav bi bilo, da bi šel korzo, ki je italijansko narodna veselica, rakom živžgat, ter da bi tudi v tem obziru dobil Trst nekoliko drugo lice, prav je tudi, da propadajo kavalkine, ki so bile od nekadaj pospešitljive polzlosti. Ali pri tej priliki naj nam bude dovoljeno par besed na naše okoličane in na naše

vrlje okoličanke. Ne mnogi, ali vendar nekateri okoličani in nekateri okoličanke še vedno zabajajo v kavalkine, videli smo v nedeljo, ko so se v »Politeamia« nekateri židje drzno približavali nekaterim ličnim okoličankam ter so jih hoteli dotikati. — K sreči za srce našega poročevalca, da so jih okoličanke zaničljivo odvrčale. To je prav, ali reči moremo, da nas je pri vsim tem srce bolelo uže zaradi tega, da okoličanke hodijo na take veselice ter se mešajo mej propadne ženske. Vsaj imamo zadosti lepih domačih veselic, na katerih se vsak domači fant in gospod spoštljivo približuje domačim dekletom, na take veselice naj hodijo, ako hočejo biti spoštovane, kakor zaslužijo, kavalkine niso za naš narod. V sveto dolžnost si torej smatramo, da polagamo slovenskim starišem, učiteljem in duhovščini na srce, naj delajo proti temu, da naši okoličani obiskujejo kavalkine in sploh take plese, ki niso pod pravi domačim nadzorstvom. Toliko za danes o tej stvari. — Denes popoldne bodo pri sv. Ivanu z veliko pompo pokopavali pusta. No, to je uže bolj nedolžna veselica, saj je tudi narodna slovenska, le to bi želeli, da bi snovatelji veselice šalo predstavljali v popolnoma dostojnej obliki. O tem kaj več prihodnjič.

Tržaške novosti

Včerajnji ples »Tržaškega Sokola« je bil zopet prav sijajen, obiskalo ga je zopet prav mnogo odličnih gospodov in gospa, da vidijo lično slovensko mladino v prelepih narodnih nošah plesati »Kolo«. Vsa ta odlična gospoda je ples gledala iz galerije, koer smo zapazili tudi kneza in kneginjo Wrede. (Ta visoka gospa, katere nekda premore do 7 milijonov glid., je pristopila tudi k čitalnici in se jako zanima za Slovenstvo v Trstu. Te dni še le je ustanovila sirotišnico in odgojišče za katoliške otroke vse na lastne troške in imenovala zdravnikoma zavoda vrla Slovana, dr. Grubišiča in dr. Mandiča, za lekarničarja pa g. Vlaha). Kolo in vsi drugi plesi so se plesali živahno elegantno; ples je trajal do ranega jutra, in naši vrli Sokoli so dokazali, da so neutrudljivi. — Sokol postaja v Trstu z vsakim dnevom simpatičnejše društvo, naj torej odbor ta ugodni slučaj dobro porabi.

Žalostni nastopki pusta. Včeraj je bilo pač dosti gledalcev, umazanih sem in pijancev, a malo kočij; m rda v 30 letih najslabši korzo v Trstu. Šnops več, nego vino je prevzročil mnogo tepežev, torej tudi mnogo posla policiji. Nekateri mladiči pa so metali v nedeljo in včeraj nekda kamenčke, mesto konfetov, metali so posebno v cilindre, katerih več so ranili. Zato je policija kaznovala kakih 10 do 12 mladeničev z globo 5 do 10 gl., se zaporom na 6 in 12 ur. Mej kaznovanimi je bilo tudi par Slovincov. Na velikem trgu so v gnječi tudi zmastili malo 5 ali 6 letno dete, na pol mrtvo so nesli v bližnjo lekarno, toda dete je najbrže uže umrlo. Tudi drugi otroci so bili v gnječi poškodovani. Ne umejemo starišev, ki svoje otroke vozijo in nosijo na ples in na korzo, kaka odgoja je to! Pa ne le slaba odgoja, tudi grdo trpinčenje je, ako stariši otroke vso noč vozijo in nosijo po plesih in kavarnah. Te dni smo videli več takih otrok, ki so se neusmiljeno bojevali se zaspancem po kavarnah in plesih. Ali ne bi bilo bolje, da grofna Burston in g. Chinchela, ki skrbita, da se konjem, oslom i mačkam nič žalega ne stori, rajši pazila, da se ne bodo ubogi otroci na tako neusmiljeni način trpinčili. V Trstu bi bilo pač še bolj potrebno antropofilno, nego pa zoolofno društvo, kajti, kar so tu »aj z otroki počinja, to je uže barbarizem skrajne meje.

Ponarjene palakone po 4 kr. je našla policija pri dveh branjevkah na trgu rudečega mosta. Čudno! Še na ponarjanje drčbiža so se vrgli v Trstu.

Najdeno truplo. V nedeljo so našli v morskemu kanalu nasproti cerkve Sv. Antona novega truplo 43 letnega mornarja, kateri je ali v pijanosti padel v morje, ali pa iz samomornega namena.

Nesreča. Konj ki je bil vprežen na mlekarskemu vozu, se je na cesti iz Grete v mesto splašil, mlekar in n.e ga žena sta padla pod voz in sc oba nevarno poškodovala.

Policijsko. Policija je zaprla 15 letnega trgovskega učenca v prodalnici Julije Ružičke v ulici rudečega mosta, ker je mnogo denara in blaga pokradel, katerega so deloma dobili v njegovem stanovanji. Neznani tatovi so iz lesnega magazina Požarvega, v katerega so po noči vdrli, vkradli z zimski sukni in še več drugih stvari; — pr v tako so neznani z vetrihi odprli sobo neke lahkožive v ulici Crosada ter ji odnesli vse, kar je imela — Nekemu mašinistu je nek vzemovič v belem dnevu vkradel 37 glid., in so se taki vzemoviči te dni v mnogih krajih producirali. Policija je za zaprta te dni tudi več pijancev in razsajalcev, pa še več zgubljenih žensk, katerim je pust še posebno možane zmešal.

Izpred porotne sodnije. 14. t. m. je bil obsojen 29 letni natakar Vladimir Florenino iz Dalmacije na 7 let težke ječe, ker je vkradel na jahti Črnogorskega kneza »Sibila«, na kateri je služil iz zaprte mizlice kapitana 1000 glid. večdel v bankovcih. — 16. t. m. pa je bil obsojen 78 letni mešetar Anton Armellini iz Tarcenta pri Vidmu v Italiji, na 2 leti težke ječe, ker je osleparil lastnika kavarne Domenig za 1200 gl.

Ljubljanski list »Slovan« prinese senzacionalno vest, da si kranjski deželni predsednik, g. baron Winkler prizadeva, da bi postal predsednik tukajšnje više sodnije, namesto rajncega barona Kemperle, ker se je naveličal sedanja svoje visoke službe. Ta vest je toliko bolj neverjetna, ker je skoraj gotovo, da pride na omejeno mesto gosp. dr. Defacis iz Zadra, in ako bi to ne bilo, se nekateri visoki krogi poganjajo tudi za predsednika dež. sodnije v Inomostu dr. Ferrarija. Sicer pa stvar v kratkem poč.

Članovi »Matiče Hrvatske« so vlnuano naprošeni, da se oglase se svojo letnino od 3 for. za l. 1834. pri svojem povjereniku vsaj do 5. marcija t. l., ker Matične knjige izidejo uže o velikej noči. Z velikim veseljem moram zabilježiti, kar mi piše gospod Ivan Kostrenčić, tajnik i blagajnik »Hrvatske Matice« o hrvatsko-slovenskem slovarju. Evo njegove besede: »Što se tiče rječničica hrvatsko-slovenskoga, to će biti, nu »Matica« neće to prije oglašiti, nego bude rječničić gotov za tisak. Moja je briga, da to bude što prije, i dobiti će ga svaki slovenski član »Matiče« badava (zastonj), a izaći će svakako još tečajem godine 1885. Tiskati će se pako u nj-koliko tisuća otisaka, — i ja mislim, da će imati svoga ploda. To piše za »Maticu« velezaslužni gospod tajnik, torej kraški rojak, kateri mislite se vpisati v »Maticu«, obrnite se do povjerenika Matej Kante-ja učiteja v Sežani,

Cesarjevič Rudolf se te dni napoti v Dalmacijo na otok Lakromo. Njegovega spremstva je nekoliko uže na poti; njegovih lišnik je prišel uže danes v Dubrovnik, da pripravi stanovanje cesarjeviču v gradu na Lakromi. Spremljala bo cesarjeviča tudi visoka njegova soproga in čuje se, da pri tej priliki obiščeta tudi Črnogorskega kneza.

Nesreče. V Filadelfiji v severnej Ameriki je 13. t. m. pogorela blaznica in zgorelo je 28 blaznin. — Iz Novega Jorka se poroča, da je snežni plaz tri četrti mesta Utah razrušil; 16 oseb je mrtvih.

Potres v Italiji. v Genovi je bil 11. t. m. hud potres, ki je povzročil velik strah. Ljudstvo je urelo iz hiš na prosto, ker se je balo, da se hiše ne podró, vendar se posebna škoda ni zgodila.

«La patria del Friuli», v Furlaniji izhajajoč list, prinesel je neko neverjetno novico. Pravi namreč, da Slovenci v Italiji, okraj St. Peter, večinoma po krivem prisegajo, in da imajo celo obrtnijo s krivo prisego. Narod je to tako razžalilo, da se od vseh krajev list nazaj pošilja, nihče neče biti naročnik listu. Županstvo v St. Petru je ukazalo svojemu tajniku, da mora list tožiti, kar tudi stori. Italjani ne vedo, s čim bi naše brate žalili in iščejo povsod glake v jajcu. Našim bratom pa preporečamo, da se proti takim napadom vselej krepko upro ter s tem pokažejo ljubezen, ki jo gojijo do svojih sebratov. List so pročitali pri županstvu v St. Petru in razglasilo se je javno, naj vsi list vrno. Tako je prav!

Žrebanje dobitkov za Narodni dom v Ljubljani. Zadele so naslednje številke: 17019, 82219, 18372, 70839, 1556, 57785, 9391, 26650, 89349, 34904, 7653, 84247, 46792, 59324, 1838, 39842, 88165, 16066, 2853, 32807, 4221, 20796, 10648, 82878, 25430, 31219, 55233, 55646, 17125, 54467, 93311, 81302, 87890, 66039, 13385, 36897, 83020, 17542, 17467, 77875, 3720, 26627, 49330, 16805, 71615, 17651, 94355, 97873, 53662, 78730, 14718, 44054, 71967, 32833, 76154, 54226, 74624, 48905, 90921, 89288, 61539, 18363, 35491, 24571, 20204, 1594, 13355, 87618, 29824, 72934, 41887, 65218, 82595, 95991, 71912, 45308, 2560, 4588, 48196, 74416, 86527, 63136, 56015, 84278, 89411, 68478, 82348.

Držvani lozi z l. 1860. Dne 3. t. m. izžrebano je bilo na Dunaji državnega loterijnega posojila z l. 1860 naslednjih 120 serij. in sicer: Serija 211 408 417 443 912 910 1335 1354 1366 1425 1791 1819 1879 1882 2064 2094 2203 2313 2516 2678 2818 2845 2998 3026 3184 3210 3682 4192 4719 4880 5245 5302 5398 5417 5503 5632 5663 5684 5746 5982 6045 6055 6609 6712 6742 6940 7093 7154 7537 7548 7726 7802 7988 8210 8408 9553 9632 9656 10087 10134 10576 10584 10645 10666 10887 10931 11203 11249 11267 11509 11683 11835 12002 12278 12341 12494 12510 12728 1290 13034 13110 13192 13388 13563 13748 13828 14499 15503 15735 15829 15844 15908 16014 16080 16144 16157 16223 16306 16971 17059 17111 17242 17380 17413 17455 17968 18005 18040

18418 18651 18907 19319 19353 19488 19618 19668 in 19828.

Gospodarske in trgovinske stvari

Nova, za Trst in okolico kaj važna sadjarska in zelenjadka obrtnija.

Uže od nekadaj hrepene pridelovalci obilega sadja vseh odličnih sadjarskih dežel po sredstvih, da bi svoj pridelek, kolikor se ga ne more v svežem ali frišnem stanu za dom porabiti, ali pa potom trgovine v denar spraviti, kmetijsko tehnično tako podelali, tako prestrojili, da v sicer čisto drugačnej podobi veliko dalje časa ostane povzhitno, in pri tem še svojo trgovsko vrednost ne le obdrži, marveč še povisa. Od nekadaj se je razno sadje sušilo, v vino, očet. žganje, mozeg (povidel) podelovalo, vkuhuvalo (kompot), kandiralo itd. Najvažnejše kmetijsko podelovanje ali prestrojevanje sadja je bilo pa vedno in povsod sušenje, kajti le sušenje ohrani sadje resnično tako, da se more še po zunanosti, osobito pa po okusu sadje imenovati; mej tem ko so izdelki vseh drugih načinov podelovanja svežemu sadju posebno v okusu bolj ali manj, ako ne več čisto tuji. Sušenje nekaterih sadnih plemen je dajalo, ako tudi bolj primitivno in nikakor fabriško, ampak tako rekoč na rokah izvršeno, izdelke odlične trgovske vrednosti.

To veja o navadnih suhih češpljah, smokvah, rozinah, lupljenih suhih češpljah ali prunelah, lupljenih breskvah. Navadnim načinom sušene bruske in jabelka niso bila nigrdar kakega izdatnega ali pomenljivega trgovskega pomena. Navadno sušenje je imelo pa vedno in ima še danes danes tudi to neprilichnost na sebi, da se sadje prepočasi suši, in da se ga vsled tega ne more velike množine urno sušiti; da se pa tudi okus posušenega sadja preveč spremeni. Obedve ti neprilichnosti stli dali uže marsikateremu sadjarju povod premišljevanji, kako bi se sušilne priprave (sušilnice) tako zboljšale, da bi se sadje prav hitro fabriško, ob enem pa tudi tako sušilo, da bi po sušenju na prvotnem naravnem okusu manj ko mogoče, najboljšje čisto nič ne izgubilo. Rešenja tega kmetu gotovo jako važnega prašnja so se lotili tudi jako iznajdljivi Amerikanci, in prav Amerikancu Reynold u je bilo vsvojeno tako sušilnico izumiti. Reynoldova sušilnica je zaslovela kmalo ne le po Ameriki, temuč tudi po Evropi, kajti ona suši tako hitro, da je v osmih, k večemu dvanajstih urah vsako sadje popolnoma suho, da pa tudi vsled sušenja skoraj nič ne zarjavlj, kar ima ta dober nastopek, da prvotni naravni okus frišnega sadja skoraj popolnoma obdrži. Reynold-ova sušilnica, katera ne suši le vsled razvijajoče se gorkote, temuč tudi vsled silnega zračnega uleka (prepiha), zaslovela je t-m bolj, ker se z njeno pomočjo tudi kuhinjske rastline ali zelenjadni pridelki, kakor: kolerade, zelje, vzrote, grab, fižol, krompir, korenje, petršil, zelena itd., jako hitro in tako posušiti dado, da izgube iz sebe edino le obdržano vodo, katera se pač povsod lahko nadomesti; in da se po kuhanju, vsled tega od frišne zelenjavi v okusu skoraj čisto nič, ali pa kar odločno čisto ne razlikujejo.

Kak velikanski napredek je z izumitvijo take sušilnice za sadjarstvo in zelenjadstvo dosežen, to je mislečemu kmetovalcu na prvi pogled jasno, kajti z njeno pomočjo se da vsako sadje, vsa kuhinjska zelenjad za mesec, da za leta in leta popolnoma užitna, naravno okusna obdržati. Kak dobiček ne izvira iz te izumitve za brodarstvo, za vojsstvo v vojskinem času, za bolnišnice itd. V Evropi so skušili novo sušilnico naš na Saksonskem najprej, potem pa na spodnjem Avstrijskem, kder je visoko ces. kr. kmetijsko ministerstvo spodnje avstrijskemu sadjarskemu društvu eno v ta namen omislilo, da si je z njeno pomočjo leta 1883. po deželi kurze za povzdigo vrednosti sadja ustanovljalo, ter pri teh prilikah z njo skušnje vršilo.

Za povzdigo avstrijskega zelenjadstva in sadjarstva jako zasluženi grof H. Attems v Gradcu (ob enem predstojnik c. kr. avstrijskega pomologiškega društva) prepričan o velikej koristi Reynold-ove sušilnice, ustanovil je na svojem posestvi v Liebenau-u pri Gradcu kar celo tovarno za sušenje sadja in kuhinjske zelenjavi z takimi sušilnicami. (Dalje prih)

Švicarska čokolada in kakao sta po celem svetu znana, kar nam vsakdanje zahvale stare firme Amedée Kohler & Fils v Lausanne (Švica) pričajo. Kedor je enkrat poskusil te izdelke iz iste tovarne, ki je bila uže ustanovljena 1830. leta prepričal se bude, da so vse iste zahvale resnične, in da ta izdelek prekosi vse druge enake. Okus je prijeten, ker se izdeljena čokolada iz najboljših tvarin sta tedaj dvojno vrednosti in priporočil. Ta firma je razpostavila leta 1885. v Parizu in 1887. v Brnu svoje izdelke. Bila je na obeh krajih z prvimi medaljami odlikovana. V letu 1883. doletela je firma Amedée Kohler & Fils v Lausanne visoka čast, izbrana je bila namreč v cenilno komisijo pri deželnej razstavi v Zürichu. Naposled podelila ji je nacionalna akademija v Parizu zlato medaljo. Posebni izdelek iz te fabrike je tudi iz-

rest bi *Giandujas* šokoladni bombons iz lešenikov. Svoje zaloge ima ta hiša v Londonu, Parizu in Strasburgu. Za Avstro-Ogrsko je glavni zastopnik L. H. Bernstein na Dunaju IX. Berggasse 18, na kojega naj se izvoli radi uzorov in cenilnikov obrniti.

Tržne poročilo.

Kupčija te dni manj ali več miruje. Cene blaga so večdel ostale nespremenjene; ali tendenca za cene kave, petrolja, domačih pridelkov, žita je jako mlahova, mej tem kose c-na sladkorja in sadja nekoliko na više pomikajo.

V obče pa vse tóži zaradi slabih poslov, in temu se tudi mnogo pripisuje propadanje javnih pustnih veselje. Trst uže več let sem vsako leto manj zasluži.

Borsno poročilo.

Borsa je bila te dni jako mlahova, skoro brez pravega posla, tendenca družavnih in tudi nekaterih privatnih papirjev pa je pri vsem tem jako dobra.

Dunajska Borsna dne 17. januarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	83 gld 30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	84 " "
Zlata renta	106 " 75 "
5% avst. renta	99 " 05 "
Delnice narodne banke	865 " "
Kreditne delnice	303 " 50 "
London 10 lir sterlin	124 " 90 "
Napoleon	9 " 81 "
C. kr. cekini	5 " 81 "
100 državnih mark	60 " 55 "

JAVNA ZAHVALA.

Zahvaljujem se tem potem mnoge gospodi za dokaze sočutja o priliki smrti mojega sinka **VIKTORJA**.
Trst, 14. februarja 1885.
Viktor Dolenc.

Javna zahvala.

vsem onim, koji so premilega očeta **Štefana Berlot-a,**

bivšega c. k. sodnijskega slugo, posestnika in večletnega občinskega svetnika danes do tihega groba spremili in tako mnogobrojno njegov spomin počastili, zahvaljuje se iz dna srca v imenu vseh sorodnikov in svojem njega sin **Avgust Berlot.**

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočustva mej boleznijo in mnogobrojno udeležitev poslednjega spreveda pokojne nepozabljive svakinje

Marije udove Lauriha izrekata vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naprisrčnejšo zahvalo zalujoča deverja **Jaka in Jožefa Lauriha.**

V Podgradu dne 12. februarja 1884.

Poslano.*

Draga Edinosti!

Mnogo se je že govorilo in pisalo o tej smrdljivej cikorji, ali popisovanje ni še pri kraju in tudi ne bode tako hitro. Ker so nekateri v Rojanu, ki mislijo in trde, da sem jaz eden prvih cikorjašev, zaradi tega jo hočem tudi jaz nekoliko popisati.

Da so me res nagovarjali, naj se v to društvo vpišem, tega ne bodem tajil. Da sem tudi imel neka cikorjaška pravila, tudi temu nečem oporekati.

Da sem v začetku to društvo hvalil, tudi to je resnica. Ali sedaj pa, ko vidim, kam pes taco moli, v resnici jim tudi jaz nasprotujem.

To je velikanski greh in pogrešek, ki je nekateri Rojanske rodoljube tako razdražil, da jim je celo nemogoče ga odpustiti.

Prašam, je li morda njim nemogoče zgrešiti? Naj bi vendar pomislili, da greše še druge visoke buče, kako ne bi jaz.

Naj bi tudi pomislili, kako je list *Adria* v začetku častil in hvalil to društvo, kako pa je na 8. t. m. o njem govoril.

Slednjič naj še pomislijo, da ako pogreška ne bi bilo, o društvu cikorje še sanjal ne bi nobeden.

* Za takove članke je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon velja. Uredn.

Predno pa napadete človeka, in ga ozmerjate z vsakovrstnimi besedami žali Bog se Z. . . . neverjetno ali resnično: moral bi si človek prašati vest, sem li gotov, je li on ud cikorje, ali ne.

Ali ker omike ne pozna, napadel me je v gostilni G. P. v pričo družega ljudstva, ter napel vse svoje žile in živce proti meni.

Da mi pa moja čast ostane, kakor tudi moje družini; zato prisežem tebi, draga Edinosti: Da nisem bil, da nisem in da ne bodem nikdar ud tega društva.

Če pa kedo ni še prepričan, naj se potruži do cikorjaške garde o meni prašati.

V Rojanu, 10. februarja 1885.

Franc Mikelič.

Gospod M. K. (po domače Mihec) je 8. t. m. v našej cerkvi take burke uganjal, da se mu je zbrano ljudstvo na glas smijalo. Gospod Mihec! Ne delajte takih stvari v hiši Božji.

Da ljubožnega ljudstva v hiši božji ne pohujšate, bi vam svetoval, da je boljše, ako doma ostanete.

V Kojsem, dne 15. februarja 1885. Več občinarjev.

Odbor Gospodarske a društva v Skedaju naznanja s tem vsem udom društva, da bode letni občni zbor v nedeljo, dne 1. marcija t. l. točno ob 11. uri dopoludne v gostilni gosp. Šumanove. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika, 2. Poročilo tajnika, 3. Denarničar položi račun, 4. Posamezni predlogi, 5. Volitev novega odbora.

Prvo veteransko društvo v Trstu in okolici. V nedeljo 8. marcija prihod. m. ob 9. predpoludne bode v gledišču »Fenic« VI. redni občni zbor. Pred zborovanjem ob 8. bode v cerkvi sv. Antona novega sveta maša za zamrle ude minolega društvenega leta, h katerej se povabljuje gospodje častni društveniki, prijatelji veterancev in vsi veteranci. Dnevni red: 1. Predsednikovo poročilo, 2. poročilo blagajničarjev, 3. poročilo računstvenih pregledovalcev, 4. predloga predsednika, 5. predloga pregledovalcev računov, 6. predloga društvenikov. — (Predloge društvenikov se morajo pismeno predložiti vodstvu vsaj 8 dni pred občnim zborom). — Za društveno vodstvo predsednik Viljem vitez Räcke, c. k. stotnik.

Vozni red

vlakovah na kolodvoru u Trstu.

Odlaze iz Trsta:

- 7.— u j. (brzovlak) za Beč, Zagreb i Rieku.
- 10.— u j. (pošt.vlak) za Beč, Zagreb i Peštu.
- 6.30 u v. (pošt.vlak) za Beč, Zagreb i Rieku.
- 8.30 u v. (brzovlak) za Beč i Peštu.
- 6.45 u v. (mješ.vlak) za Beč-Leoben, Villach.
- 7.20 u j. (brzovlak) Nabrezina-Mljetke-Rim.
- 9.10 u j. (Omnibus vlak) Nabrezina-Mljetke.
- 9.— po podne (Omnibus vlak) Nabrezina-Mljetke-Rim.
- 4.50 u v. (Omnibus vlak) Nabrezina-Mljetke-Milan.

Dolaze u Trst:

- 6.30 u j. (mješ.vlak) iz Villach-Celj-Leoben.
- 8.42 u j. (brzovlak) iz Pešte-Zagreb-Karlova.
- 10.50 u j. (pošt.vlak) iz Beča, Rieke-Zagreb-Karlova.
- 6.30 u v. (pošt.vlak) iz Beča-Pešte-Zagreba.
- 10.05 u v. (brzovlak) iz Beča-Rieke-Zagreba.
- 7.37 u j. (Omnibus vlak) iz Milana i Mljetakah.
- 8.10 u j. (Omnibus vlak) iz Rima, Milana i Mljetakah.
- 7.37 u v. (Omnibus vlak) Kormonsa-Nabrezine.
- 9.52 u v. (brzovlak) iz Milana-Mljetaka-Nabrezine.
- 12.36 u noći (Omnibus vlak) iz Rima, Mljetakah iz Beča (via Ponteba).

Agencija za posredovanje

u službah i kod stanovanja

E. GEROMINI-JA

priskrbuje službe svake vrste u Austriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijim pogodbami.

Piazza Po'nerosso br. 2. I. kat.

V obče dobro!

Mesnica

S. TRAVAN-A

trg sv. Jakoba št. 114. Prodaja mesa prve vrste
a 40, 48 kr. sprednji kos,
a 60 — kr. zadnji kos.
Ker se na trgu sv. Jakoba plačuje manjši daci se meso lahko po tej ceni prodaje.

Podpisani si čestita, naznanjati slavnemu občinstvu, da je odprl v soboto 14. t. m. **gostilno v Via Sargente št. 5;** točil bode dobra istrska vina po primerno nizkej ceni; preskrbljen je z izvrstno kuhinjo, postrežba je dobra in točna. Priporočam se vsim prijateljem in znancem, da me sè svojim pohodom počeste.

Anton Lulik,

gostilničar.

E. Del Monte v Trstu

ulica Torrente
poštna pošiljatev
1 košarica oranž 30 kom. á koš. f. 170
1 " " 40 " " " 160
1 " " 44 " " " 140
Porto za pošto prosto in zadacano.
Železnična pošiljatev:
1 zaboj oranž 200 kom. á zaboj f 425
1 " " 240 " " " 350
1 " " 350 " " " 325
Samo zaboj prost. Oddano na kolodvoru v Trstu.
E. Del Monte Trst.

Tehtnice

Vsled naznanila magistratovega zadrževanja in potrjenje tehtnic in utežev vsake baže se podpisani

PETER TOMADESSO

tehtničar
priporoča p. n. gospodi imenovanih tehtnic in utežev po najnižih cenah in je pripravljen do poprave posoditi eno ali več drugih tehtnic v delalnici
P. Tomadesso.
Via delle Beccherie nasproti starej prodajalnici v Trstu. 10—9

VELIKA PARTIJA ostankov sukna

(3—4 metre), v vseh barvah za cele moške obleke, pošilja proti povzetju po 5 gld. ostanek.

L. STORCH v Brnu

tvarina (sukno), koja se ne bi dopadala, more se zamenjati.

Medjunarodna linija

TRSTA VZI

NOVI-JORK

iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvovredni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vspremajo blago in popotnike po najnižih cenah in z najboljšo postrežbo. 3—6

V NOVI-JORK. Odhod iz TRSTA.

Parnik »Teutonia« v 15. dan marča. Popotniki naj se obrnejo na

J. Terkuile,

generalnega pasažnega agenta. Via dell'Arseale 13, Teatro Comunale v TRSTU.

Kajuta za potnike 200 gld. Vmesni krov 60 gld. Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d'Ant. Poglajen,** generalnega agenta.

LEKARNA RAVASINI
Piazza della Stazione
V TRSTU.

Priporoča te le posebnosti:

- Katramova voda** posebno dobar lek proti kataru, ker rastavlja lez.
- Hlebčki Ravasini** iz trpetčev soka proti prehlajenju, kataru, kašlju in boleznim v grlu.
- Ribje olje** naravno limonovo barva, ki vonja prav malo po ribi, pristno, brez vsakega slabega okusa. Najboljši lek proti jetzi, trganju, ispuhom, slabosti itd.
- Ribje olje** mežano z jodom in železno, lek po ceni in gotov, priporočljiv družinam, katere imajo otroke s dvojnimi udi in ne morejo shoditi.
- Adontina Ravasini** lek proti zobobolu, edini pripomoček, katerej precej ostavi bolečine gnjilih zob.
- Eliksir in zobocistni prah** za šiščenje in dobro vzdrževanje zobovja in dobre vonjave v listih.
- Dišeča glicerina** proti pokanju kože, priporočljiva za zimo.

Vsaka naročba se precej izvrši.

VELIKA PARTIJA ostankov preprog

(10—12 metrov) pošilja proti povzetju komad po for. 380.

L. STORCH v Brnu

tvarina koja se ne bi dopadala, more 12—5 se zameniti.

NOVOST!!!

Pečat »TRST« najprikladnejše darilo, jako koristen, zadržujoč vse, kar je potrebno v pisarni, kakor: pečat iz kavčuka, z avtomatičnim barvilom, pero in svinčnik, vse v najelegantnejšoj obliki iz nikla in pregibljivo, da se more hraniti v žepu. Nadalje okusno izdelani pečati v obliki medaljonov, ur, skatlice za žvepljenke in razni drugi nežni pečati.

Pri odlikovanem grafičnem zavodu

H. FREISINGER-JA

Lloydova palača ulica »Mercato vecchio« 4

V TRSTU.